

8.1. Comerțul cu produse agricole

În perioada la care ne referim, viața locuitorilor satului Veseud este strict legată de producția agricolă și animală, dar și de comerț, de valorificarea acestor produse. Valorificarea însemna vânzarea produselor la piață sau la stat: cereale, lapte, carne animală, păsări, etc.

8.2. Căraușia

Problema cea mai importantă a comerțului era transportul produselor. Destinația cea mai frecventă era Sibiu – la piață. O lungă perioadă de timp, căraușia la Sibiu a fost principala sursă de venituri a sătenilor din Veseud.

Cei mai importanți cărauși, care au folosit caii și care mergeau marța și vinerea la piață în Sibiu au fost: Dumitru Opriș zis „Pantea” (d. 1963, la 57 ani), Gheorghe Hilca, cunoscut ca „al lui Pătru” - d., Nicolae Șerb (d. 1979, la 88 ani), Valer Badiu – d., Gheorghe Deac (d. 1994, la 70 ani), Aurel Dragosin (d. 2007, la 79 ani), Achim Radu (d. 2007, la 77 ani) și alții. În Veseud au fost și femei care au practicat căraușia, printre care amintim pe Maria Hilca „a lui Pătru” (d. 1970, la 57 ani) și Victoria Ienciu – d. (nr. 170), care avea doi cai foarte frumoși.

Căraușia cu căruța cu cai este cunoscută din timpuri străvechi și a ținut până prin anii 1975 când s-a extins transportul auto. În timpurile mai vechi căraușia se făcea cu boii sau vacile. Cel mai mult se transportau porumb, dar și grâu, orz, ovăz și cartofi. Măsurătoarea se făcea cu ferdela (20 litri -15 kg). Prin intermediul căraușilor oamenii satului reușeau să obțină bani prin vânzarea produselor agricole („bucator”).

Pe traseul Veseud-Ruși-Slimnic-Șura Mare-Sibiu, uneori căraușii erau atacați de bande de hoți în Pădurea dintre Slimnic și Șura Mare. Căraușii nu prea aveau mijloace să-i înfrunte și se alegeau cu căruța goală, fiind obligați să se întoarcă fără nici un ban.

La Sibiu căraușii mergeau în târg și la piață, dar înainte și după ce își terminau negoțul aveau nevoie și de un punct de staționare unde să își lase caii și să facă cumpărături. Unul din principalele puncte de oprire era la familia Lucreția și Dumitru Stăvar din Sibiu, strada Avram Iancu, nr. 17. **Dumitru Stăvar**, fiul

cel mai mare al familiei își amintește: „Ambii părinți s-au născut și și-au petrecut copilăria și tinerețea la Veseud. După cedarea Transilvaniei de Nord în 1940, tata s-a întors de la Arhiepiscopia Cluj, unde lucrase câțiva ani ca valet al Arhiepiscopului Nicolae Mladin, viitorul Mitropolit al Ardealului, iar în 1945 ambii părinți s-au mutat de la Veseud la Sibiu. Familia noastră era mereu gazda vizitelor rudelor și sătenilor din Veseud, iar unii dintre căruțași veneau și își lăseau caii și căruțele în curte până își făceau diverse cumpărături. Aceste vizite ale căruțașilor au durat până târziu prin anii 1960”. Familia Stăvar a fost una dintre familiile care au ajutat foarte mulți veseuzeni. Din discuțiile cu Dumitru și Liviu Stăvar am reținut și o problemă amuzantă despre numele „Stăvar”: prin înscrierile succesive în actele de identitate ale membrilor familiei a rezultat următoarea situație – Stăvar Dumitru (tatăl, d. 1963), Stăvar Lucreția (mama, d. 2008 - 90 de ani), iar fiii Stavar Dumitru, Stavar Felicia, Stăvar Liviu, Stăvar Eugenia, Stăvariu Ioan (cinci frați cu patru nume).

Cărăușia a fost practică și la CAP, dar pentru a fi duse produsele la stat și a dispărut odată cu extinderea transportului auto. Astăzi nu mai există nici căraușia cu cai la Sibiu, dar nici auto. Singurul producător important de grâu din sat transportă și vinde grâul la recoltare. Căruțele cu cai au rămas doar pentru transporturi spre și din câmp și satele învecinate.

8.3. Lăptarii satului

O altă formă de obținere a banilor necesari traiului era vânzarea laptelui, în special a laptelui de vacă.

De-a lungul timpului au fost lăptari Ioan Dragosin sen., Ioan Dragosin jun. și Dumitru Badiu, care primeau laptele din sat și-l transportau cu căruța cu cai, în bidoane de aluminiu, în Șeica Mare.

După 1970 transportul laptelui se făcea cu cisternă auto la Sibiu, la „Sibiana”. În această perioadă au fost lăptari: Martin Batz, cunoscut ca „Tin Lăptaru”, Dorel Frățilă și Romul Dragosin, zis „Romică”.

În prezent nu mai funcționează lăptăria în sat deoarece nu mai este nici o întreprindere care să-l colecteze.